

Kulturmiljø av regional interesse i Stavanger

Dette dokumentet er et uttrekk fra temakart-Rogaland og viser kulturmiljø av regional interesse som er del av Regionalplan for kulturmiljø.

[Se oversikten over hele Rogaland i en interaktiv kartløsning i Temakart-Rogaland.](#)

Oversikten er et kunnskapsgrunnlag for videre planlegging og utvikling i kommunene, og skal bidra til forutsigbare prosesser gjennom at informasjon om hva som er regionalt viktige kulturmiljø og landskap, blir kjent og tilgjengelig. [Du finner mer informasjon om oversikten i Regionalplan for kulturmiljø kapittel 7 og 8.](#)

I tillegg til kulturmiljøa i dette dokumentet er kulturmiljø og landskap registrert av Riksantikvaren også en del av regionalplanen. Disse er i fra Riksantikvarens nasjonale register over kulturmiljø og landskap (NB!-registeret og KULA), Utvalgte kulturlandskap i jordbruket (UKL) og freda områder og kulturmiljø (Askeladden).

[Les mer om kulturmiljø og landskap av nasjonal interesse.](#)

[Les mer om Utvalgte kulturlandskap i jordbruket hjå statsforvalteren.](#)

Innhold

Kulturmiljø av regional interesse i Stavanger	1
Judaberg.....	3
Engøyholmen - Natvigs Minde - Sølyst.....	7
Galtavågen	12
Nordbø.....	14
Helland	17
Fjøløy fort og fyr.....	20
Førsvoll.....	24
Brimse	26
Sørbø.....	29
Aubøsundet	32
Eik.....	36
Lundarvågen.....	40
Hesby	44
Østhusvik.....	48
Basthabn-Rossøysund	51
Lindøy.....	55

Vedlegg til regionalplan for kulturmiljø

Sist endret 19.05.2023

Klyngehus på Tjensvoll	60
Rekke- og kjedehus i Stavanger	62
Skardtveit.....	65

Judaberg

Id	26
Navn	Judaberg
Kommune	1103 - Stavanger
Tema	Bosetting, by- og tettstadutvikling, Tradisjon og religion, Kystkultur, fiskeri, handel og sjøfart.
Periode	Før- og etterreformatorsk tid
Kilde	Askeladden, Ryfylkemuseet, Bethel: Judaberg 100 år (Nils Ladstei Vestbø), Ryfylke: Liv og Landskap (Roy Høibo og Njål Tjeltveit), Stiftelsen Otto-huset
Vernestatus	Kulturminneloven, Hensynssone (pbl)

Skildring

Judaberg er det eneste tettstedet på Finnøy og tidligere kommunesenter. Kulturmiljøet på Judaberg består av kaiområdet med nærliggende sosiale, kulturelle, religiøse og industrielle bygninger. Kaia fungerte som hovedtransportåre for både folk, varer og post, en funksjon som i dag er til stede i form av en hurtigbåtkai som ligger rett sør for kulturmiljøet. Lett tilgjengelig med båt langs kaia ligger et gammelt handelslag, som i dag er en dagligvarebutikk, ved siden av meieribygningen. Meieriet ble bygd etter at det gamle meieriet på Kvame brant ned. Plasseringen av det nye meieriet var en stor debatt i lokalsamfunnet hvor bøndene på østsiden av Finnøy ville ha et på Judaberg mens bøndene på vestsiden ville ha meieri på Steinnesvåg. Til slutt ble det meieri i både Judaberg og Steinnesvåg. Meieriet i Judaberg ble bygd på 1930-tallet og var aktivt fram til det ble lagt ned i 2000. I dag er meieribygningen et stort næringsbygg med god kailinje som leies ut til lokale bedrifter.

Like ved meieriet og handelslaget står det SEFRAK-registrerte bedehuset Bethel. Bedehuset var et av de første i Ryfylke og konstruksjonen ble iverksatt av Lars Oftedal. Byggearbeidet startet i 1876 og sto ferdig i 1878. På plassen hvor bedehuset står var det en stor bergskolt. Berget ble fjernet og steinen ble brukt til å bygge selve bedehuset. Bethel var ment som regionsbedehus for Ryfylke og er det eldste bedehuset i Ryfylke som fortsatt er i bruk. Bedehus og livet rundt bedehusene er og har lenge vært en svært viktig del av samfunnslivet i Ryfylke. Bethel var ikke bare et sentralt element i samfunnslivet på Judaberg, men også i hele Finnøy.

Ikke langt unna kaia står et gammelt hus som kalles Otto-huset. Bygningen er hjem til en stiftelsen som har som ansvar å vedlikeholde selve bygningen og arrangere kulturaktiviteter. Otto-huset brukes som kulturhus med kafé og holder kunstutstillinger og andre kulturarrangementer, som forfatterkvelder og konserter.

Vedlegg til regionalplan for kulturmiljø

Sist endret 19.05.2023

To SEFRAK-registrerte våningshus fra siste halvdel av 1800-tallet står igjen i miljøet. Langs kaia ligger en eldre naustrekke. Hovednæringen på Judaberg var lenge jordbruk, men det var svært vanlig å kombinere jordbruk med fiske som «attåtnæring». På toppen av høyden i nordøstlige hjørne av kulturmiljøet ligger ei gravrøys fra jernalderen som ser utover havet og ned på kaiområdet. Gravrøysen tyder på at Judaberg lenge har vært et viktig transportknutepunkt i området og tilfører miljøet en større tidsdybde.

Omfang

Kulturmiljøet består av bedehuset Bethel, kaimiljø som inkluderer naust, meieri og handelslag, Ottohuset, to SEFRAK-registrerte våningshus og en gravrøys fra jernalderen.

Regional interesse

Bedehuset Bethel er av særlig regional interesse både som et sosialt og religiøst senter for Finnøy og som en del av regionens religionshistorie. Bethel er et av flere større bedehus som Lars Oftedal var involvert i, blant annet bedehuset Saron på Bryne, og er en viktig del av et større religionshistorisk aspekt i Ryfylke og til dels Jæren på slutten av 1800-tallet. I tillegg står bedehusskulturen sentralt i Ryfylke, og Bethel sin store rolle i Finnøy-området er av betydelig regional interesse.

Kaiområdet med meieriet og handelslaget viser til den sentrale rollen Judaberg lenge har hatt i Finnøy-regionen og tettstedets posisjon som et transportknutepunkt og administrativt senter blant øyene i Ryfylke. Naustene langs kaia representerer fiskebonden som var vanlig blant øyene i Ryfylke. I sin helhet representerer kaiområdet et variert kulturmiljø av stor regional interesse tilknyttet transport, handel, industri og næringsliv. Otto-huset og dets rolle som kultursenter støtter også opp under Judaberg sin rolle som regionalt senter i Finnøy og har en viktig rolle i kulturlivet på og rundt Finnøy.

Sårbarhet og forvaltning

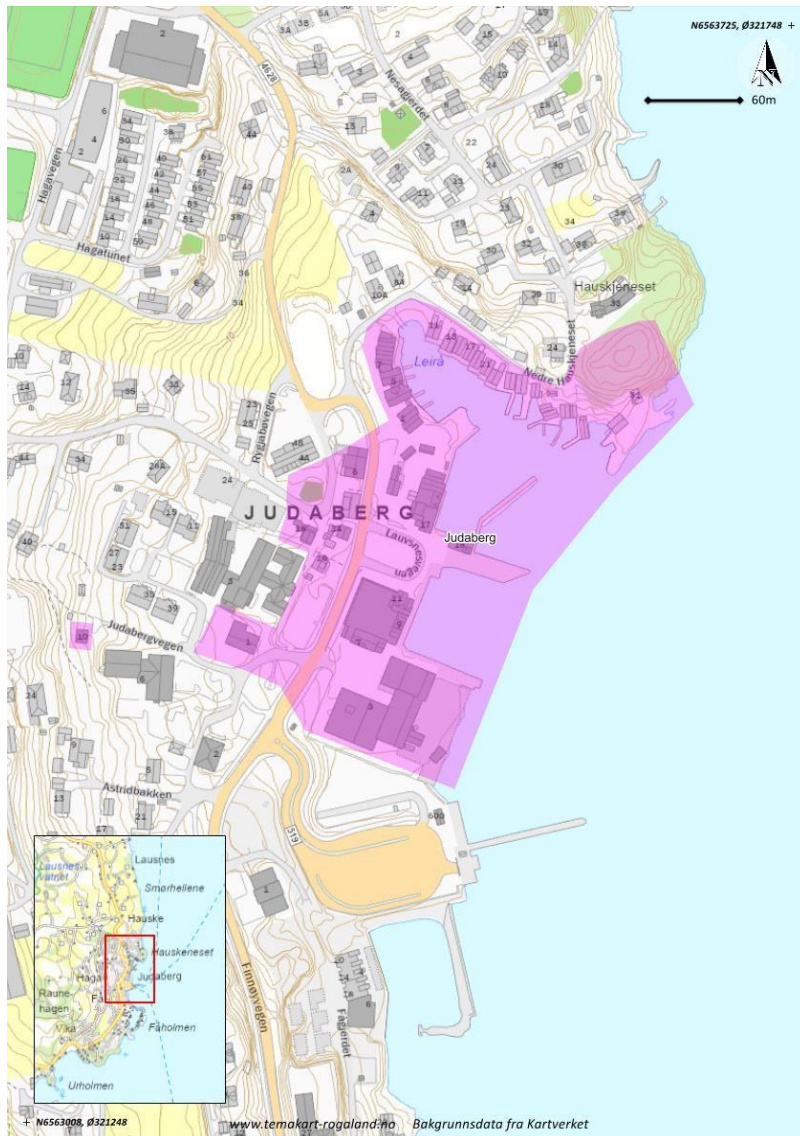
En kulturminneplan som dekker tidligere Finnøy kommune bør utvikles.

Hovedbilde

Bedehuset Bethel på Judaberg

Vedlegg til regionalplan for kulturmiljø
Sist endret 19.05.2023
Kartutsnitt

Avgrensning per 10.10.2022

Engøyholmen - Natvigs Minde - Sølyst

Id	54
Navn	Engøyholmen - Natvigs Minde - Sølyst
Kommune	1103 - Stavanger
Tema	Kystkultur, fiskeri, handel og sjøfart, Industri og næring
Periode	1800-1999
Kilde	"Kulturhistorisk havnelandskap, 20 år på Engøyholmen"
Vernestatus	Hensynssone (pbl), Kulturminneplan, Kulturminneloven

Skildring

Det maritime miljøet mellom Engøy og Sølyst og Natvigs minde er en vel bevart del av havneområdet i Stavanger.

Kulturhistorisk havnelandskap er et område som omfatter deler av byøyene utenfor Stavanger og sjøarealene mellom dem. I dette området har det vært forskjellig aktivitet knyttet til sjøen, og det er mange kulturminner igjen i området som vitner om aktiviteten, eller er i bruk til ulike formål i dag. Sildefiskeriene, seilskutetiden, dampskipsperioden, hermetikkindustrien og oljealderen er alle representert i dette området.

Natvigs Minde var fra tidlig 1800-tall karantenestasjon for Stavanger. Fra 1879 var Natvigs Minde havnevesenets base med sjøhus, pramhus og naust. Øya har navn etter havnefogd Thomas Natvig. Store deler er utfyllinger og kaianlegg fra 1800-tallet. Sjøhuset er en replika bygget i 2008.

Sølyst er en fredet lystgård fra tidlig 1800-tall med flere fredete bygninger: hovedhuset fra 1822, Murtehuset fra 1765 og Hytten fra 1726. Tilhørende vernet hageanlegg i engelsk landskapsstil.

Kulltomta var Det Stavangerske Dampskibsselskaps eget kullager.

Engøyholmen ble bygget som sildesalteri, og var bl.a. eid av Bjelland & Co som hummermottak. Nottørker på Engøyholmen fra 1957 og Halvorstraen fra 1930.

Omfang

Kulturmiljøet omfatter sjøarealene fra Plentinggrunnen til Sørvågen på Engøy og holmene Plenting, Natvigs minde, Klasaskjeret, deler av Sølyst og Engøy, samt Engøyholmen.

Vedlegg til regionalplan for kulturmiljø

Sist endret 19.05.2023

Kulturmiljøet omfatter arealer som er markert som hensynssone kulturhistorisk havnelandskap i kommunedelplan for kulturminner 2010-2025 og kommuneplan, og tar med arealer langs sjøen på Engøy som er regulert til spesialområde/hensynssone bevaring, og områder som er vernet og fredet, samt tilhørende landskap/kulturlandskap i nord, på Sølyst.

Regional interesse

Kulturmiljøet representerer maritimt bygningsmiljø og historie knyttet til flere holmer, skjær og deler av øyer i havnelandskapet like utenfor Sentrumshalvøya i Stavanger. Engøyholmen, Natvig minde og deler av Sølyst representerer viktige verdier fra Stavangers industri-, sjøfarts- og fiskerihistorie. Hermetikkindustri, forvaltning og utbygging av havner og skipstrafikk er representert her. De bevarte nottørkene på og ved Engøyholmen har særlig stor verneverdi. Den fredete lystgården på Sølyst, som har høy arkitektur- og kulturhistorisk verdi, har vært i sorenskriver Schiøtz og familiene Kielland og Sømmes eie, og forteller også personalhistorie. Samlet sett har miljøet høy kunnskaps- og opplevelsesverdi.

Sårbarhet og forvaltning

Endringer i landskapet som fremmedgjør kvalitetene, for eksempel større installasjoner, utfyllinger eller nedbygging av kaiarealer, kan være problematisk for opplevelsen av havnelandskapet. Kvalitetene og kulturminneverdiene bør sees i sammenheng med hverandre for styrking av de kulturhistoriske bånd og funksjoner.

Det er særlig viktig at bygg og anlegg som har gått ut av bruk, som f.eks. nottørkene, blir sikret bevart og videreført.

Engøyholmen og Natvigs mindre forvaltes av Engøyholmen kystkultursenter, som tar vare på og formidler kystkultur. Stiftelsen bevarer flere små og større eldre fartøy, blant anna brannbåten Nøkk, som har hjemmehavn i kulturmiljøet.

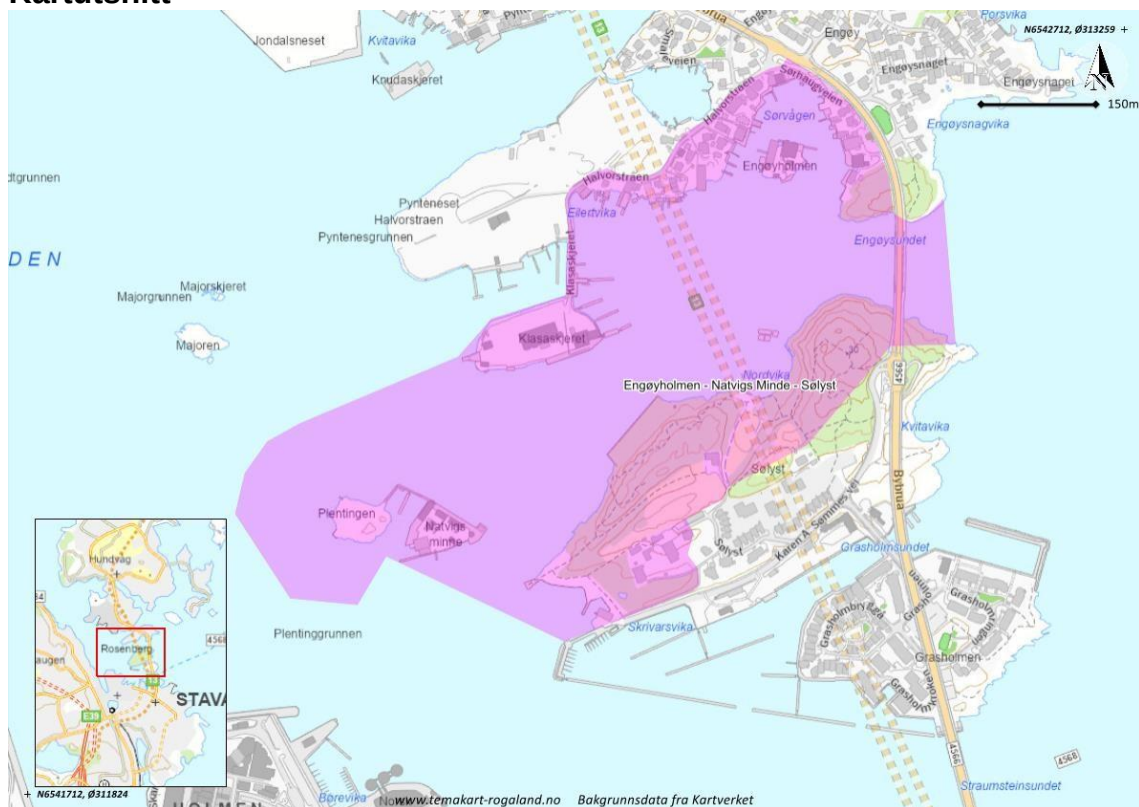
Kulturhistorisk havnelandskap inngår som hensynssone for kulturmiljø i kommunedelplan for kulturminner 2010 - 2025 og kommuneplanen. Egne fredningsbestemmelser gjelder for den fredete eiendommen på Sølyst.

Sjøhusmiljø på Natvigs Minde

Kartutsnitt

Bildevedlegg

Engøyholmen med sjøhus og nottørke.

Foto: Stiftelsen Engøyholmen kystkultursenter

Natvigs Minde.

Brannbåten Nøkk ble bygget ved Rosenberg i Stavanger i 1939. Nøkk var i tjeneste for Stavanger brannvesen frem til 2004. Nøkk ligger til kai på Natvigs minde og har status som vernet skip.

Galtavågen

Id	112
Navn	Galtavågen
Kommune	1103 - Stavanger
Tema	Kystkultur fiskeri handel og sjøfart
Periode	1800-1899
Kilde	Kulturminneplan Rennesøy 2015
Vernestatus	Kulturminneplan, Hensynssone (pbl)

Skildring

Naustmiljø i Galtavågen. Seks naust som er bygde mellom 1850 og 1900 i grindverk, bindingsverk og i naturstein. Mange av nausta har høg grad av autentisitet, og har verneverdi på grunn av at dei er ein del av eit maritimt miljø i Galtavågen. Nausta høyrde til bøndene på Galta, og var ein viktig del av livet til fiskarbonden.

Sør for miljøet ligg eit lite arkeologisk gravfelt med 5 gravhauger fra Jernalderen, og viser at vågen har vært viktig i lang tid.

Galtavågen ligg også innafor eit kulturhistorisk landskap av nasjonale interesse(KULA), RennesøyMastrafjorden.

Omfang

Omfatter hensynssone i kommuneplan og eit automatisk freda gravfelt.

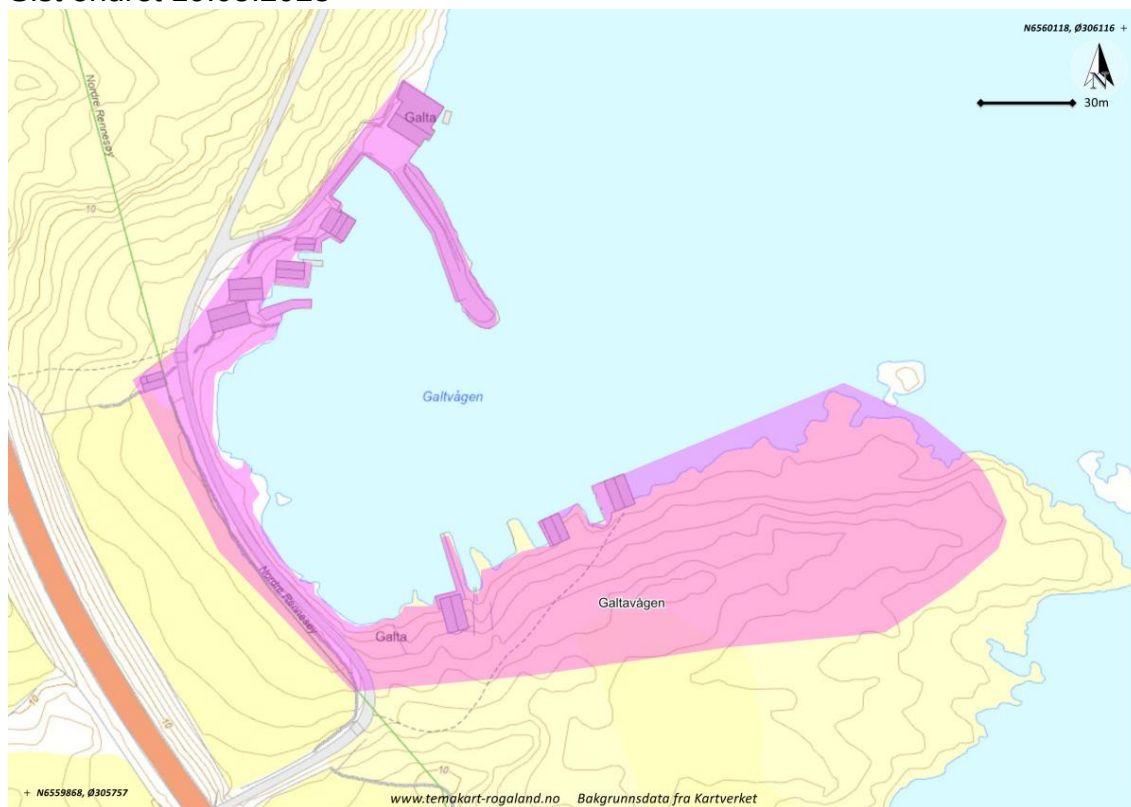
Regional interesse

Autentisk naustmiljø og som er en del av ett maritimt miljø i Galtavågen. Til sammen utgjør dette et kulturmiljø av regional verdi som en representant for kystkultur og fiskebondens bruk av sjøen som næringsvei,

Naustmiljø i Galtavågen.

Kartutsnitt

Nordbø

Id	113
Navn	Nordbø
Kommune	1103 - Stavanger
Tema	Kystkultur, fiskeri, handel og sjøfart
Periode	Etterreformatorisk tid
Kilde	Kulturminneplanen for Rennesøy 2015
Vernestatus	Hensynssone (pbl), Kulturminneplan

Skildring

Midt på den nordlige kystlinjen på Rennesøy ligger Nordbø. Naustene peker mot utnyttelse av sjøressursene og fiske.

Bygging av naust har lang tradisjon på øyene og spor etter naust fra så langt tilbake som eldre jernalder er ikke uvanlig. Naustene består ofte av en grunnmur i stein med grindkonstruksjon i takkonstruksjonen.

Vedlegg til regionalplan for kulturmiljø

Sist endret 19.05.2023

På Nordbø står det fire naust som er SEFRAK registrerte. Disse byggene symboliserer viktigheten av havet, samt behovet for foredling og utnyttelse av ressursene som finnes der.

Naustene er godt bevart, med bevarte murer, flere av dem har skiferheller som takteking.

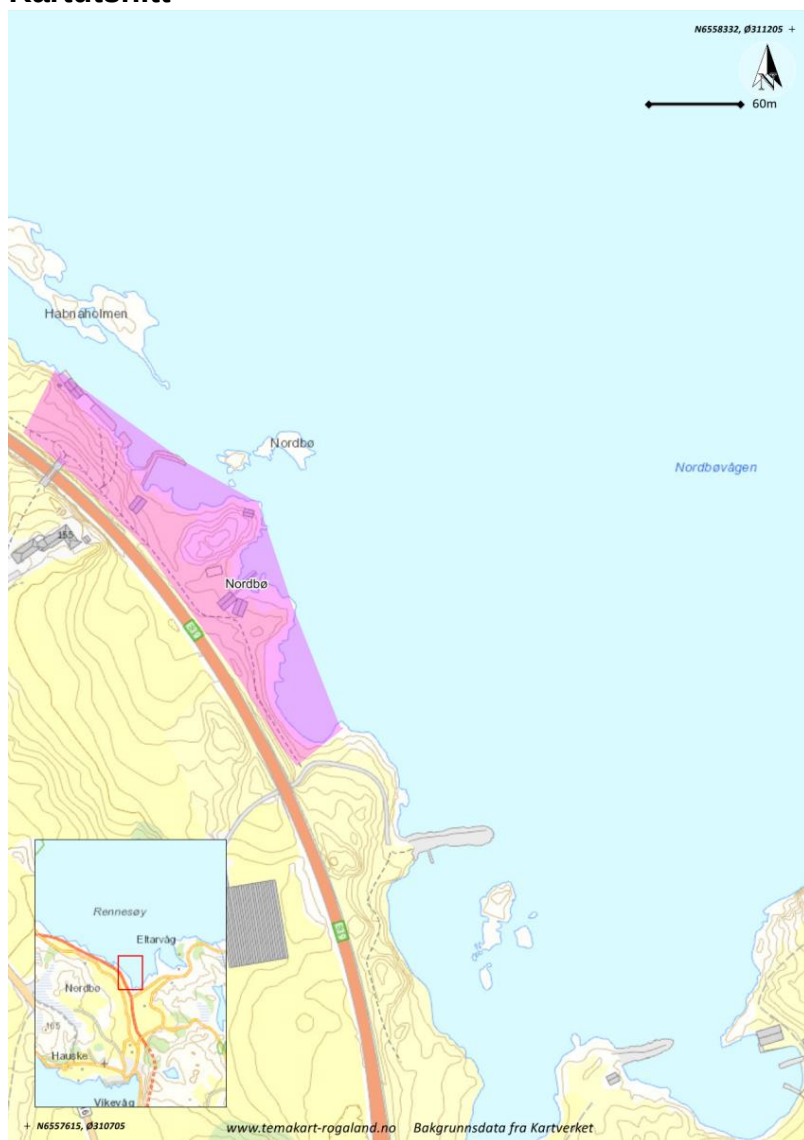
Under utbygging av Rennfast på 1990-tallet ble det gravd ut tuftene fra et naust på Nordbø. Naustet ble datert til vikingtid-middelalder og var kanskje i bruk som leidangsnaust. Naustet er gravd ut og ikke synlig i dag, men vitner om lang tids bruk av området.

Nordbø er del av et kulturhistorisk landskap av nasjonal interesse, Rennesøy - Mastrafjorden.

Regional interesse

Ved Nordbø er det naustmiljøet i sin helhet som ønskes bevart som kulturmiljø som eksempel på viktigheten av utnyttelsen av ressursene i sjøen.

Naustene viser eldre byggeskikk i Ryfylke, og er godt synlige i landskapet. Slik har naustene høy opplevelses og kunnskapsverdi.

Helland

Id	114
Navn	Helland
Kommune	1103 - Stavanger
Tema	Kystkultur, fiskeri, handel og sjøfart
Periode	Uviss tid
Kilde	Kulturminneplan for Rennesøy 2015, s. 35
Vernestatus	Hensynssone (pbl), Kulturminneplan

Skildring

Naustmiljø i Hellandsvågen. Fem naust som er bygde i naturstein. Nausta har autentisk grunnform og grunnplan, og dei er ein del av eit maritimt miljø i Hellandsvågen.

Nausta høyrer til dei ulike gardane på Helland, der kvar gard har naustrett i Vågen. Miljøet er godt bevart.

Fleire av bruka på Helland er del av Utvalte kulturlandskap i jordbruket(UKL), og grensa for området går på andre sida av vegen frå Helland.

Helland er og del av eit kulturhistorisk landskap av nasjonal interesse (KULA) Rennesøy Mastrafjorden.

Regional interesse

Naustmiljøet har kulturhistorisk verdi og fortel om eldre byggeskikk og bruk av sjøen. Samanhengen med kulturlandskapet rundt gir området særpreg og opplevingsverdi.

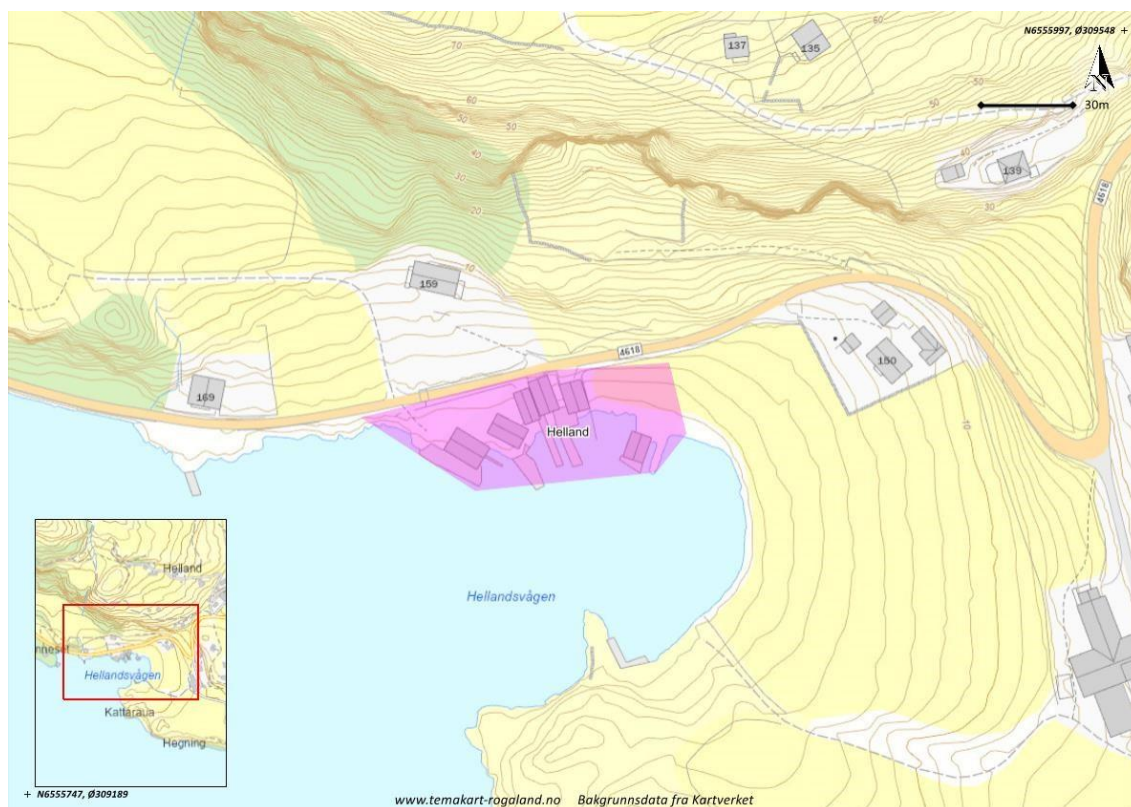
Sårbarhet og forvaltning

Naustmiljøet er markert med omsynssone bevaring kulturmiljø i kommuneplan for Rennesøy (2019)

Naustrekke på Helland i naturstein.

Stavanger kommune, 02.06.2020 10:30

Kartutsnitt per 11.22

Naust i naturstein.

Foto: Stavanger kommune

Naustrekke på Helland i naturstein.

Foto: Stavanger kommune

Fjøløy fort og fyr

Id	115
Navn	Fjøløy fort og fyr
Kommune	1103 - Stavanger
Tema	Samferdsel og kommunikasjon, Kystkultur, fiskeri, handel og sjøfart, Krig og konflikt
Periode	1900-1999
Kilde	disposisjonsplan for Fjøløy fort friluftsområde, Ut.no (https://ut.no/turforslag/112056/fjly-fra-fort-til-folkets-friluftspere)
Vernestatus	Hensynssone (pbl)

Skildring

Nordvest for Mosterøy i Stavanger kommune finner man Fjøløy. Langs den sørvestre delen av øyen ligger Fjøløy fort og fyr. Fortet er tyskbygd i 1941 og ble i etterkrigstiden benyttet av sjøforsvaret inntil det 270 dekar store området ble åpnet for allmenheten i 2011 som friluftsområde. Fjøløy fort er del av landsverneplan for forsvaret i verneklasse 2, og har nasjonal interesse.

Det eksisterer en egen venneforening for fortet som kaller seg Fjøløy forts venner (FFV). I tillegg til fortet er det flere bunkere langs den sørvestre kystlinjen.

Nordvest for fortet ligger Fjøløy fyr. Bygningene er godt bevart, både selve fyret og de omliggende husene. Bygd i 1849, automatisert i 1977 og erstattet med fyrlykt i 1983.

Omfang

Markeringen av Fjøløy fort tilsvarer hensynssone bevaring i kommuneplan for Rennesøy(2019), samt at fyret er tatt med i miljøet, fordi de utgjør en samlet opplevelse.

Regional interesse

Den geografiske plasseringen utgjør et viktig strategisk forsvarspunkt som reflekteres i avgjørelsen om videre bruk etter 2. verdenskrig. Fjøløy fort forteller om både andre verdenskrig, og om det norske forsvaret under den kalde krigen. Det åpne, godt bevarte landskapet samt sammenhengen mellom fyret og fortet gir området høy opplevelseshverdi og formidlingsverdi.

Vedlegg til regionalplan for kulturmiljø

Sist endret 19.05.2023

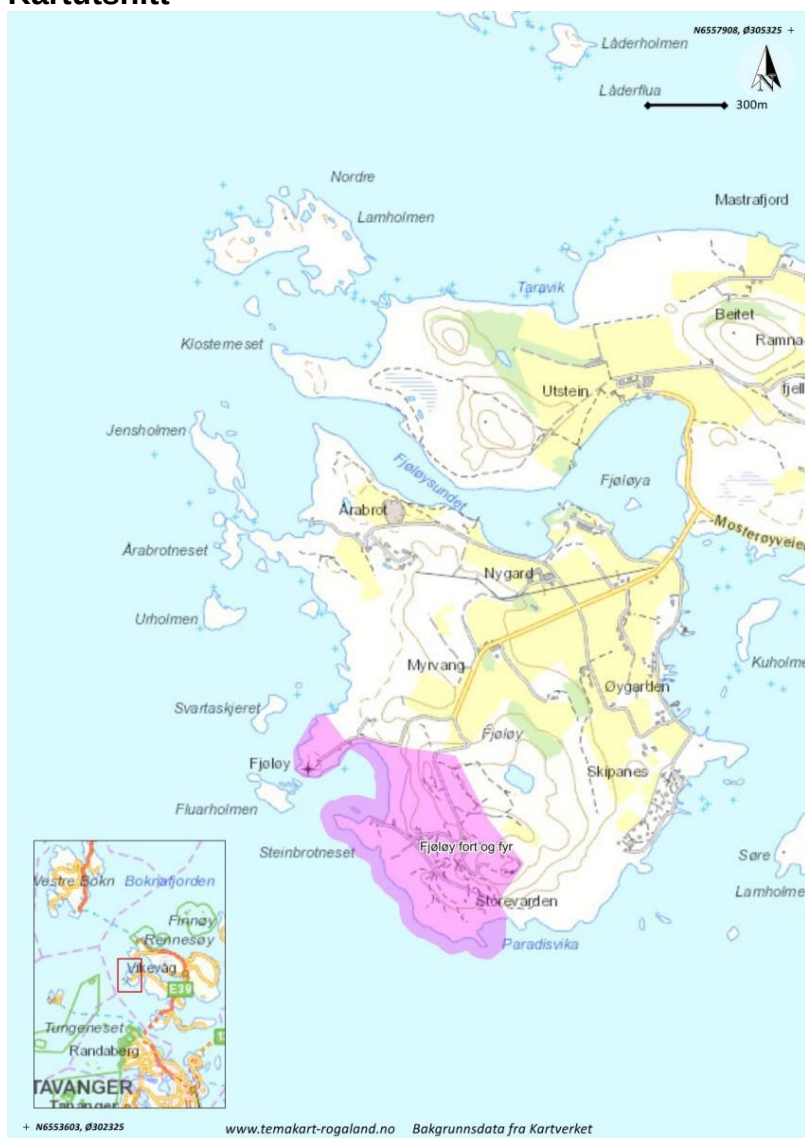
Fjøløy ligger også innenfor et kulturhistorisk landskap av nasjonale interesse (KULA), RennesøyMastrafjorden.

Sårbarhet og forvaltning

Bygninger og fjellhaller på Fjøløy fort er avhengig av jevnlig bruk og vedlikehold for å unngå forfall.

Stavanger kommune eier området og er ansvarlig for skjøtsel og vedlikehold av frilufts- og kulturmiljø.

Kartutsnitt

Oversikt mot Fjøløy fyr

Fjøløy fort med fyret i bakgrunnen

Fjøløy fyrstasjon

Førsvoll

Id	116
Navn	Førsvoll
Kommune	1103 - Stavanger
Tema	Landbruk og kulturlandskap
Periode	1800-1999
Kilde	Kulturminneplanen for Rennesøy(2015), Utvalgte kulturlandskap i Rennesøy
Vernestatus	Kulturminneplan, Hensynssone (pbl)

Skildring

På Førsvoll ligger et særmerka gårdstun med mange bygg med stort innslag av naturstein. Disse murene gjør Førsvoll verdt å verne som minne over unikt lokalt håndverk basert på lokale materiellressurser. Slike bygg var vanligere på Ryfylkeøyene før, men det er få bygg bevart av denne typen.

Driftsbygningen er bygd i 1841 i naturstein. Den har autentisk grunnform og grunnplan, i tillegg er det gjort et solid arbeid for å få bygningen tilbake i god stand på 2000-talet. Murarbeidet vert regna for å være svært godt. Ved sida av driftsbygningen og eit sauehus, og det står også eit bustadhus på garden, bygd etter 1900.

Sauehuset er bygd i naturstein rundt 1880. Det er også natursteinsmur i den ene gavlen, og

murarbeidet blir regna for å være spesielt fint utført. Bygningen har autentisk grunnform og grunnplan og har verneverdi også som del av miljø. Sauehuset er nokså nedslitt.

Ellers er det bevart mange murer etter Folgehus, Eldhus, Torvhus, Kvernhus og potetkjeller på tunet.

Førsvoll ligger i et åpent åslandskap, teiger og eiendommer er delt med piggsteingjerder eller steingarder. Rundt tunet er det naturbeitemark og beita myr, med innslag av lynghei. Nord for Førsvoll er det bevart store områder med kystlynghei av høy verdi, som er en av grunnene til at Førsvoll er registrert i Utvalgte kulturlandskap i jordbruket (UKL).

Førsvoll ligger innenfor et kulturhistorisk landskap av nasjonale interesse(KULA), Rennesøy/Mastrafjorden.

Vedlegg til regionalplan for kulturmiljø

Sist endret 19.05.2023

Omfang

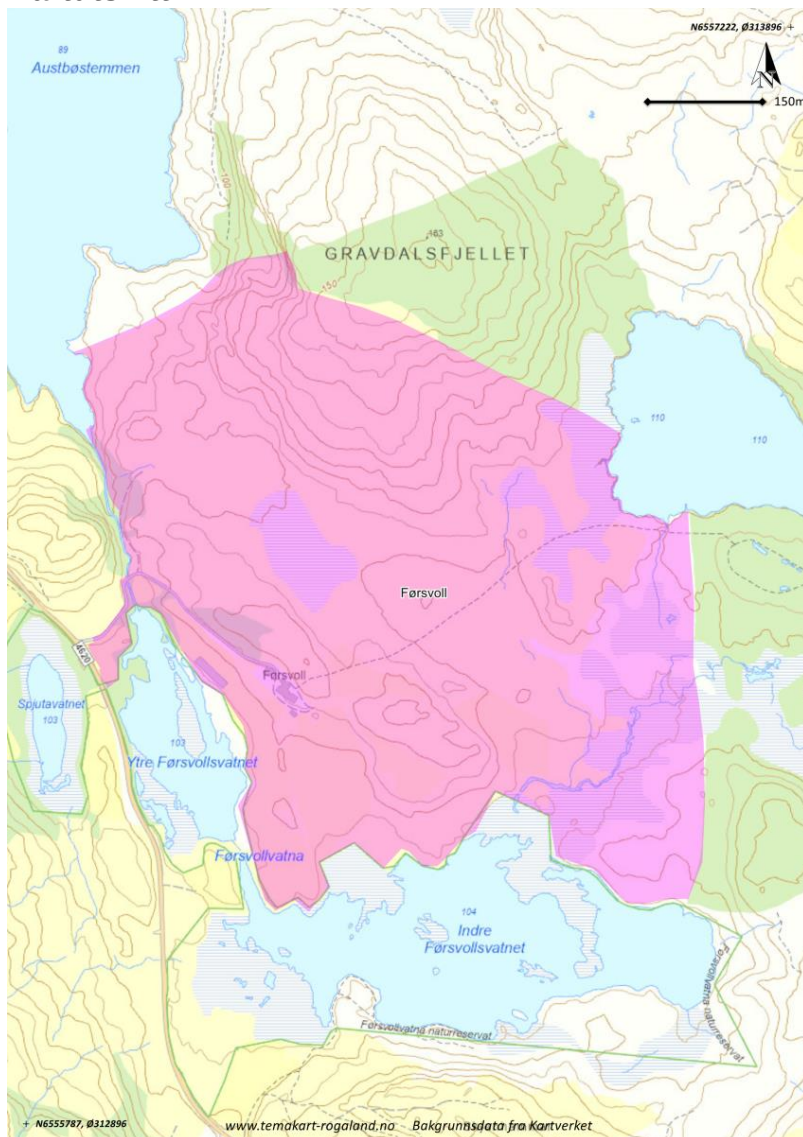
Markeringen tilsvarer hensynssone bevaring i reguleringsplan for Førsvoll(2009)

Regional interesse

Autentisk jordbrukslandskap med tilhørende bygninger. Det spesielle med byggeskikken på Rennesøy er den utstrakte bruken av tørrmurer i vegger og støttemurer. På gården Førsvoll finnes flere eksempler på dette, både i stående bygninger, og i bygninger der kun murene står

igjen. Det er få slike bygninger igjen, og til sammen utgjør bygningene og kulturlandskapet et miljø av regional verdi.

Kartutsnitt

Brimse

Id	117
Navn	Brimse
Kommune	1103 - Stavanger
Tema	Landbruk og kulturlandskap, Samferdsel og kommunikasjon
Periode	Før- og etterreformatorsk tid
Kilde	Kulturminneplan for Rennesøy (2015)
Vernestatus	Kulturminneplan, Hensynssone (pbl)

Skildring

Sørøst for Rennesøy finner man øya Brimse. Øya fikk vei og kai i 1924 og fikk slik sterkere tilknytning til de omkringliggende områdene.

Brimse er spesiell fordi den er lite preget av maskinelt jordbruk og har derfor et nærmest autentisk bevart landskap.

Landskapet er også preget av både før- og etterreformatorske kulturminner. Det er grav- og rydningsrøyser spredd over store deler av øyen, samt flere eldre bygg, deriblant et våningshus med trekk av sveitserstil.

Omfang

Omfang tilsvarer hensynssone naturmiljø i kommuneplan for Rennesøy(2019).

Regional interesse

Siden maskinelt jordbruk har hatt liten innflytelse er landskapet svært autentisk og lett lesbart. Slike trekk er viktig å bevare i en regional sammenheng, da det gir et særlig godt innblikk i jordbrukets utvikling over tid som man ser få steder ellers i Rogaland.

Utsikt mot vestre enden av Brimse

Foto: Stavanger kommune

Vedlegg til regionalplan for kulturmiljø
Sist endret 19.05.2023
Kartutsnitt

Sørbø

Id	118
Navn	Sørbø
Kommune	1103 - Stavanger
Tema	Tradisjon og religion, Landbruk og kulturlandskap
Periode	Middelalder
Kilde	Kulturminneplan 2015, s. 9, 20, 23, 37
Vernestatus	Kulturminneplan, Kulturminneloven

Skildring

Sørbø ligger nord på Rennesøy og er del av Stavanger kommune. Spesielt for dette området er middelalderkirken. Steinkirken og den omkringliggende kirkegården er begge automatisk fredet (ID 24362). Den er trolig bygget på midten av 1100-tallet og er i romansk stil. Den blir for første gang nevnt i skriftlige kilder i 1308 (DN I 101).

Andre interessante trekk ved Sørbø er et steinkors reist på en gravhaug. Korset som kan ses i dag er av nyere opphav, men har som mål å minne om en tid da slike kors var reist langs hele Vestlandskysten som symboler på en overgang fra hedendom til kristendom.

Det nyere tids gårdstunet er en del av kulturmiljøet. Det er lagt med for å fremme den historiske forbindelsen mellom gårdstun og kirke og for å understreke at kirken på Sørbø ble bygget som en gårdskirke.

Samlet viser de forhistoriske gravminnene og kirken til en kontinuitet i tradisjon og religion på dette stedet.

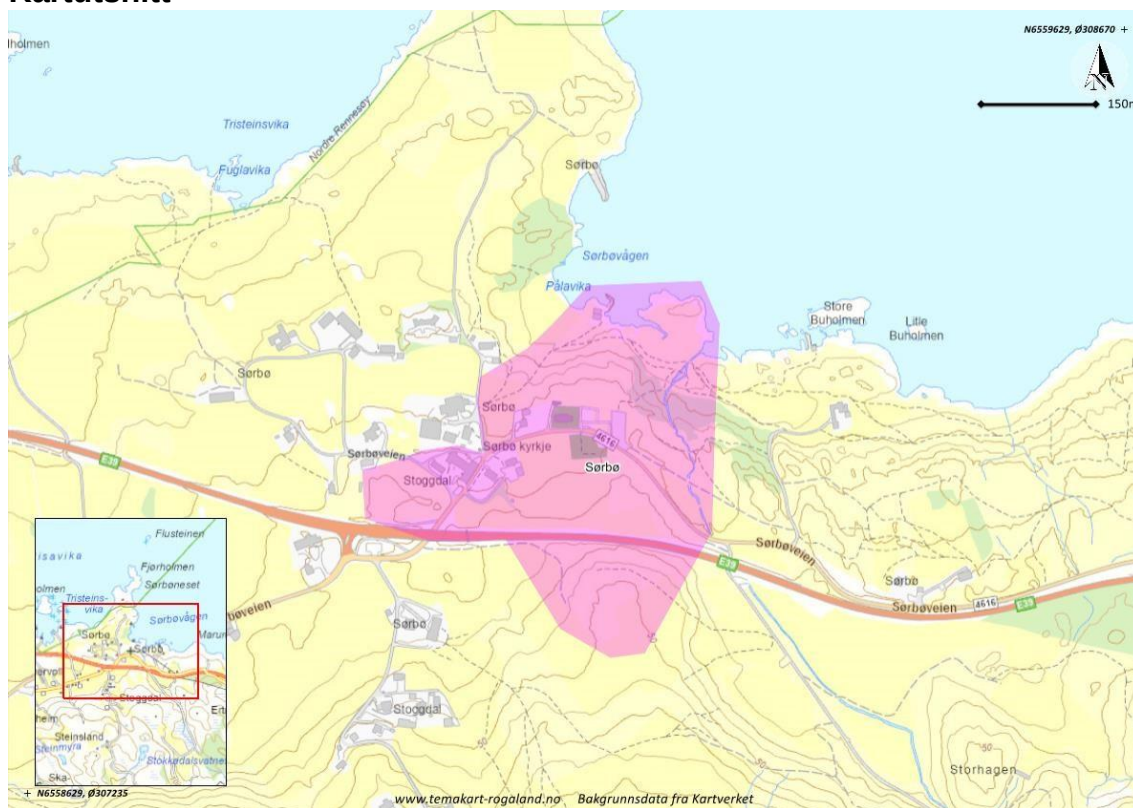
Regional interesse

Steinkirken på Sørbø står som et symbol på overgangen fra hedendom til kristendom og er således en viktig del av den regionale og nasjonale historien. I 1308 er det nevnt som ett av 14 kongelige kapell, som kan tyde på at bygget var av stor betydning og derfor bør bevares.

Sørbo kirke

Kartutsnitt

Kartutsnitt per 11.22

Kulturlandskap på Sørbø.

Aubøsundet

Id	142
Navn	Aubøsundet
Kommune	1103 - Stavanger
Tema	Kystkultur, fiskeri, handel og sjøfart, Samferdsel og kommunikasjon
Periode	Før- og etterreformatorsk tid
Kilde	Askeladden
Vernestatus	Kulturminneloven

Skildring

Aubøsundet er sundet mellom Bjergøy og Aubø, og det var et gammelt senter og handelssted med kaianlegg, landhandel og postkontor. Bebyggelsen er stort sett fra 1900-tallet, med enkelte innslag fra 1800-tallet.

I perioden 1875-1900 skjedde en betydelig utvidelse og forbedring av lokalrutenettet mellom

Stavanger og Ryfylkefjordene, og det ble etablert kaier på øyene i Ryfylke, blant annet i Aubøsundet.

Når det ble bygd broer mellom Sjernarøyene gikk kaien ut av rutebåttrafikk.

I tillegg til nyere tids kulturminner har Aubøsund fornminner av høy verdi, deriblant de to automatisk freda gravrøyser. Gravrøysene er lokalisert i nord- og sørenden av Aubøsundet, med en strategisk beliggenhet ved innseilingen. Spesielt gravrøys id 53988 har en karakterisk form og plassering ytterst på Steinnes som gjør at den er godt synlig fra både fra sjø- og landsiden.

Området ligger også innenfor KULA - landskapet Sjernarøyene, der samferdselshistorien med bevarte kaier og handelssteder er en sentrale deler av verneverdien.

Regional interesse

Aubøsund er et viktig kulturmiljø som viser viktigheten av båttransport på og utviklingen av samferdselsmønsteret på 1800- og 1900-tallet. I tillegg finnes det flere automatisk freda kulturminner rundt sundet som gjør at Aubøsund fremstår som et

Vedlegg til regionalplan for kulturmiljø

Sist endret 19.05.2023

helhetlig kulturmiljø med stor tidsdybde, og som har hatt en viktig beliggenhet i lang tid.

Hovedbilde

Handelsstedet ved Aubøsundet på Bjergøy.

Kartutsnitt per 23.09.2022

Bildevedlegg

Handelsstedet ved Aubøsundet på Bjergøy.

Eik

Id	143
Navn	Eik
Kommune	1103 - Stavanger
Tema	Tradisjon og religion, Landbruk og kulturlandskap, Kystkultur, fiskeri, handel og sjøfart, Samferdsel og kommunikasjon
Periode	Før- og etterreformatorsk tid
Kilde	KULA rapport for Rogaland (2021: 36 - 37), Askeladden
Vernestatus	Kulturminneloven

Skildring

Kulturmiljøet på Eik på Kyrkjøy har en stor tidsdybde, der særlig gravminner fra jernalder på Eikåsen, renessansekirka fra 1636, kaien og naustmiljøet i Naustvika trekkes frem. Innenfor kulturmiljøet finnes også gårdstun med kulturhistorisk verdi.

Sjernerøy kirke er bygget på et kirkested fra middelalder, en kirke er her nevnt for første gang i 1280 (som Stannar kirkiu). Trolig ble en eldre stavkirke erstattet av den lafta langkirka fra 1636 som står på stedet i dag. Innvendig er kirken dekorert med rosemaling på vegger og tak. Kirken ligger plassert i høyden med vidt utsyn over landskapet. Omkring kirken ligger kirkegården som er omgitt av kirkegårdsmuren i lødd, lokal stein.

Rett nord for kirkestedet ligger et gravfelt fra jernalder, på toppen av Eikåsen. Gravfeltets plassering på et markant høydedrag er typisk for forhistoriske gravminner. Nedenfor kirken finnes flere enkeltliggende gravminner. Samlet viser de forhistoriske gravminnene og kirken til en kontinuitet i tradisjon og religion på dette stedet.

Ved naustvika ligger et miljø med den gamle rutebåtkaien og flere naust. Vika er en naturhavn, godt skjermet av et nes. De nærmeste gårdene har samlet naustene omkring denne. Tidligere var det rutebåtanløp, og kolonial med postkontor. Kolonialbutikken på Eik kai, samt bryggeanlegg og naust i Naustvika er bevart.

Det gamle gårdstunet på Eik ligger sør for kirkestedet. Omkranset av flere eldre eiketrær ligger et godt bevart tun med våningshus og eldhus fra midten av 1800-tallet. Stabburet er noe yngre.

Eik ligger innenfor et kulturhistorisk landskap av nasjonale interesse (KULA), Sjeranerøyane

Vedlegg til regionalplan for kulturmiljø

Sist endret 19.05.2023

Omfang

Kulturmiljøet omfatter gravminner fra jernalder på Eikåsen, renessansekirka fra 1636 og kaien og naustmiljøet i Naustvika med omkringliggende område og gårdstun.

Regional interesse

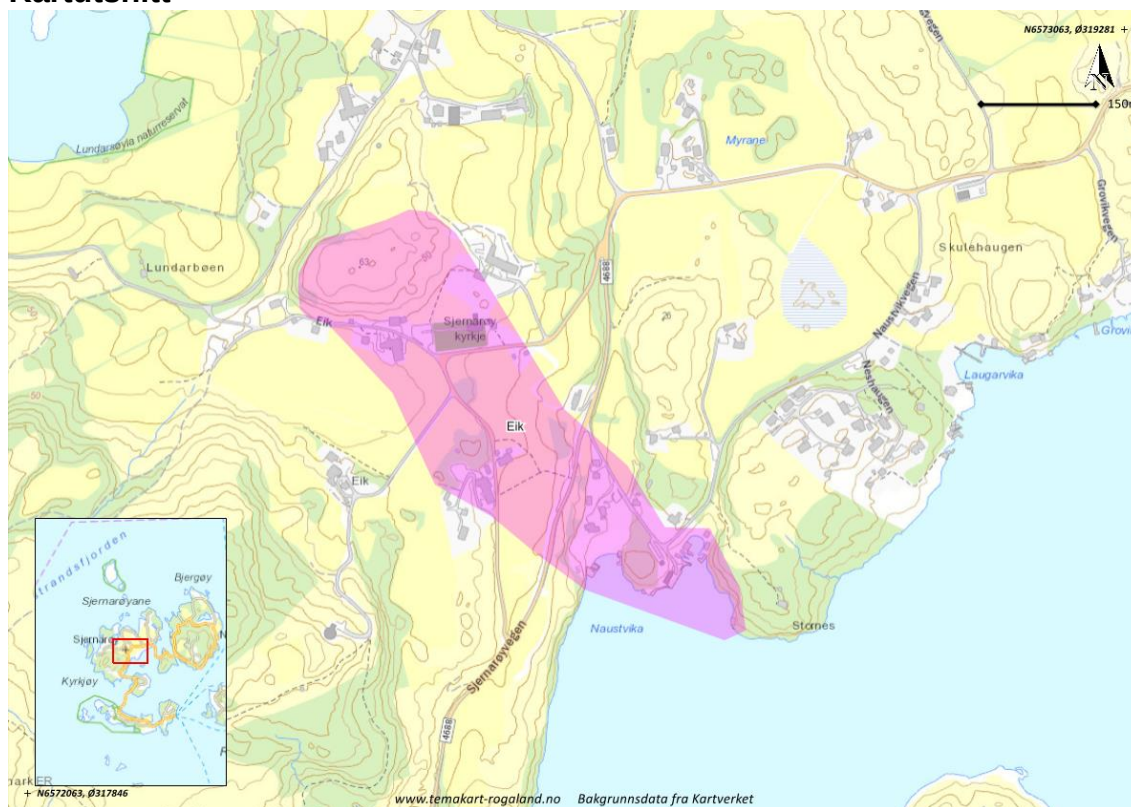
Miljøet har historisk verdi som representant for kystkultur, samferdsel, religion og samfunn. Gravminnene fra jernalder og kirkestedet fra middelalder med stående renessansekirke viser en kontinuitet som religiøst knutepunkt. Som tidligere knutepunkt med rutebåtkai, kolonial og postkontor gjenspeiler miljøet tidligere samfunnsstruktur og samferdsel i øysamfunnet før privatbilens inntog.

Hovedbilde

Fra Eik

Bildevedlegg

Det gamle handelsstedet Eik på Kyrkjøy.

Sjernarøy kirke på Kyrkjøy i Boknafjorden.

Lundarvågen

Id	144
Navn	Lundarvågen
Kommune	1103 - Stavanger
Tema	Kystkultur fiskeri handel og sjøfart, Tradisjon og religion
Periode	Før- og etterreformatorsk tid
Kilde	KULA rapport for Rogaland (2021: s.36), Askeladden, SEFRAK
Vernestatus	Kulturminneloven

Skildring

Lundarvågen ligger på nordsiden av Kyrkjøy. På østsiden av den lune vågen ligger flere eldre naust samlet. Flere av naustene er bygd på 1800-tallet og har originale detaljer bevart. Blant annet har et av dem et karakteristiske helletak. Naustmiljøet her viser betydningen sjøen har hatt for øyfolket som ferdselvei og næringsvei.

Flere gravrøyser fra jernalderen langs vågen vitner om at vågen har vært en god og viktig havn også i forhistorisk tid. Røysene ligger på mindre knauser langs vågen og har trolig fungert både som gravminner og eiendomsmarkører. På den tiden gravminnene ble anlagt, sto vannet noe høyere, og vågen var det nordlige innløpet til Lundarsøyla som i dag ikke er tilgjengelig med båt. Nausttuffer ved Lundarsøyla forteller imidlertid at dette har vært et god og beskyttet havneområde i forhistorisk tid.

Nordøst ved vågen ligger også Sleahidlere, der det er funnet spor etter forhistorisk bosetning, men det er ikke gjort undersøkelser som kan gi en nærmere datering.

Lundarvågen ligger innenfor et kulturhistorisk landskap av nasjonale interesse(KULA), Sjernarøyene.

Omfang

Miljøet omfatter naustmiljøet på østsiden, der flere SEFRAK-registrerte naust og forhistoriske gravminner ligger samlet.

Regional interesse

Naustmiljøet har regional betydning som en representant for kystkultur og fiskebondens bruk av sjøen som næringsvei og hovedfartsåre. De forhistoriske gravminnene langs vågen understreker betydningen tilgang og eierskap til sjøen har hatt for bosetningen på øyene.

Sårbarhet og forvaltning

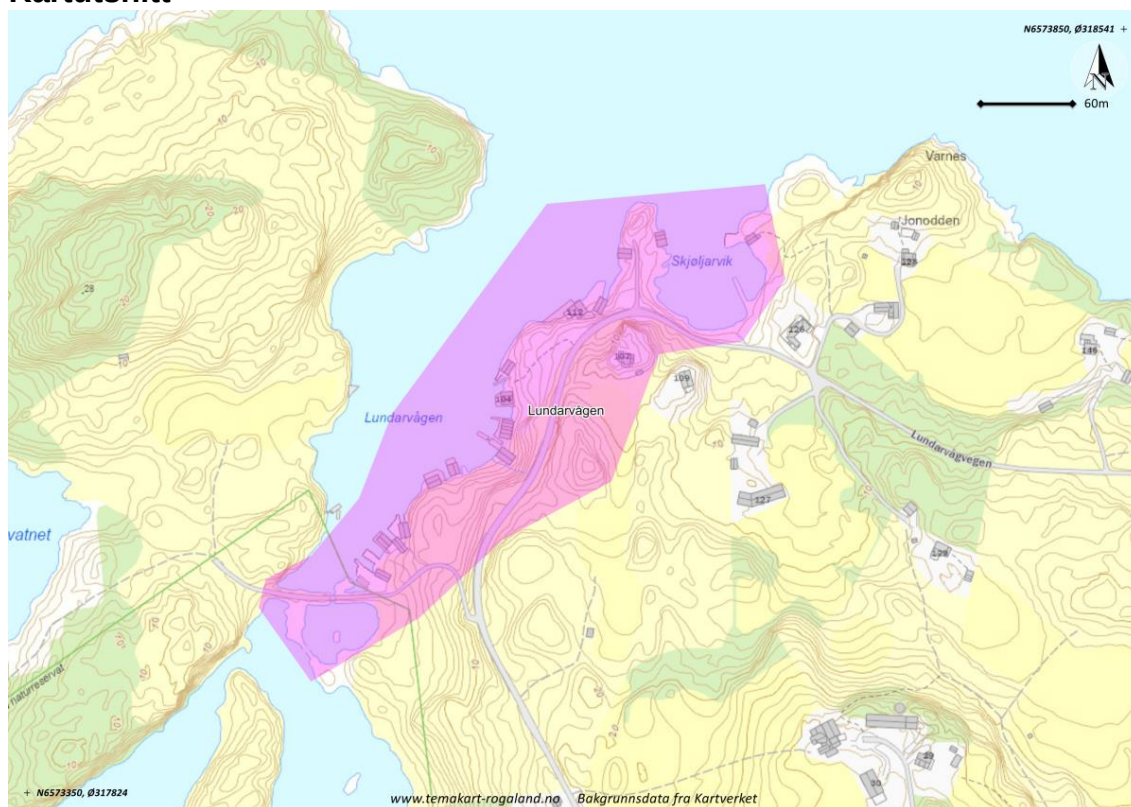
Lundarvågen er markert som spesialområde i kommuneplan for Finnøy (2019)

Hovedbilde

Naustmiljø i Lundarvågen.

Avgrensning per 13.10.2022

Bildevedlegg

Naust ved Lundarvågen.

Hesby

Id	145
Navn	Hesby
Kommune	1103 - Stavanger
Tema	Tradisjon og religion, Landbruk og kulturlandskap
Periode	Før- og etterreformatorsk tid
Kilde	Askeladden
Vernestatus	Kulturminneloven

Skildring

Hesby har vært en gård med stor politisk betydning. Gården har trolig vært maktsenter i forhistorisk tid, stormannssete i middelalderen og futegård fram til slutten av 1600-tallet. Blant annet var ridder Ogmund Finnson riksråd og drottsete for flere norske konger på 1300-tallet.

Hesby kirke er en steinkirke fra middelalderen med rektangulært skip. Den eldste omtalen av kirken er fra 1296, men ifølge tradisjon skal Hesby kirke være bygd på 1090-tallet. Frem til 1800-tallet hadde kirken også et kraftig vesttårn som ble fjernet i forbindelse med restaurering. Det ligger en kirkegård fra middelalderen i tilknytning til kirken.

Det ligger flere forhistoriske gravhauger nær kirkestedet. De fleste er tydelig markert og er godt synlige i terrenget. På et høydedrag ca. 350 m sørøst for kirken ligger et stort gårdsanlegg fra jernalder. Her finnes flere godt bevarte hustuffer og godt synlige gravhauger. I vika ved Kalvhagflua ligger en 35 m lang nausttuft fra merovingertid (550-793 AD) med synlig båttopptrekk på sørsiden.

Rundt Hesby kirke er det flere SEFRAK-registrerte bygninger som er med å gi området stor tidsdybde. Blant annet skal gamletunet på Hesbygården ha ligget rett sør for kirkestedet.

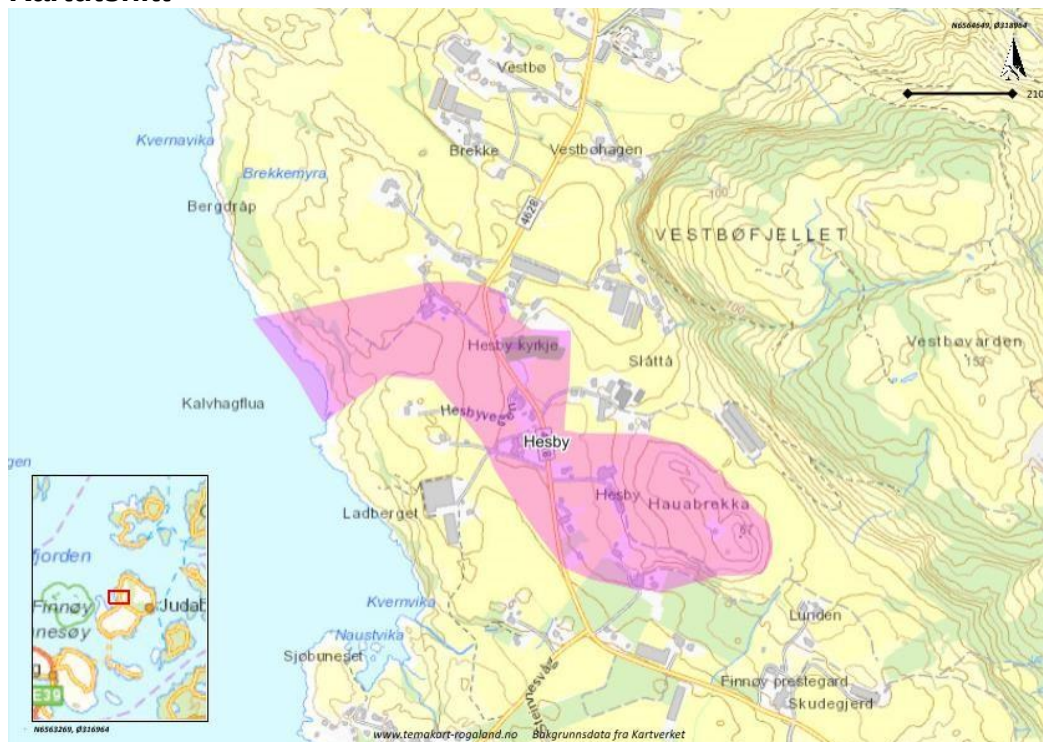
Regional interesse

Steinkirken og kirkegården, sammen med gårdsanlegg, gravhauger, naustanlegg og flere SEFRAK-registrerte bygninger gir kulturmiljøet stor tidsdybde og forteller om maktforhold og religion tilbake i tid. Beliggenheten i et vakkert jordbrukslandskap bidrar til å gi miljøet særlig stor opplevelsesverdi.

Hesby kirke

Kartutsnitt

Kartutsnitt per 23.09.2022

Hesby kirke.

Bildevedlegg 3

Inngangsparti til kirken, foto: Stavanger kommune

Østhusvik

Id	302
Navn	Østhusvik
Kommune	1103 - Stavanger
Tema	Samferdsel og kommunikasjon, Kystkultur, fiskeri, handel og sjøfart
Periode	1900-1999
Kilde	Kulturminneplan
Vernestatus	Hensynssone (pbl)

Kilde Skildring

På østsiden av Rennesøy ligger tettstedet Østvikhus. Kulturmiljøet i Østvikhus består av kaien og det som i dag er Fjordbris hotell. Dette området var et sentralt møtested og transportknutepunkt for bygda hvor varer, post og folk ankom daglig med båt. I dag er kaien også i bruk som hurtigbåtkai. Østvikhus handelslag ble opprettet i 1924 i bygningen som har blitt til Fjordbris hotell. Før dette foregikk handelen i noen av sjøhusene nede ved kaien. Selve hotellbygningen er i sveitserstil og er restaurert i nyere tid.

Hovedparten av transport på Rennesøy gikk langs sjøveiene, men det var noen stier og far mellom ulike bygder på øya. På slutten av 1800-tallet og starten av 1900-tallet ble det satt i gang stor veiutbygging på øyene i gamle Rennesøy kommune. Den første av disse veiene ble bygd fra Reianes og Galta over Eidet til Østhusvik i 1897.

Omfang

Kulturmiljøet består av kaianlegget i Østvikhus og Fjordbris hotell som tidligere var bygningen til det lokale handelslaget.

Regional interesse

Kaien ved Østvikhus og det tilhørende handelslaget er en sentral del av det regionale transportnettverket rundt Rennesøy og har en særlig regional samferdselshistorisk verdi. Kaien er også i bruk i dag i form av hurtigbåtkai og kaianlegget har en fortsatt regional verdi tilknyttet samferdsel over vann i området. De tidligste veiene på

Vedlegg til regionalplan for kulturmiljø

Sist endret 19.05.2023

Rennesøy har også vært tilknyttet Østhusvik, som understreker områdets sentrale samferdselsrolle. Den gamle handelslagsbygningen, som i dag er Fjordbris hotell, har arkitektonisk verdi. I tillegg er Fjordbris hotell en base for besøkende som ønsker å erfare kystkulturen i Rennesøy, noe som øker og støtter regionens opplevelsesverdi.

Sårbarhet og forvaltning

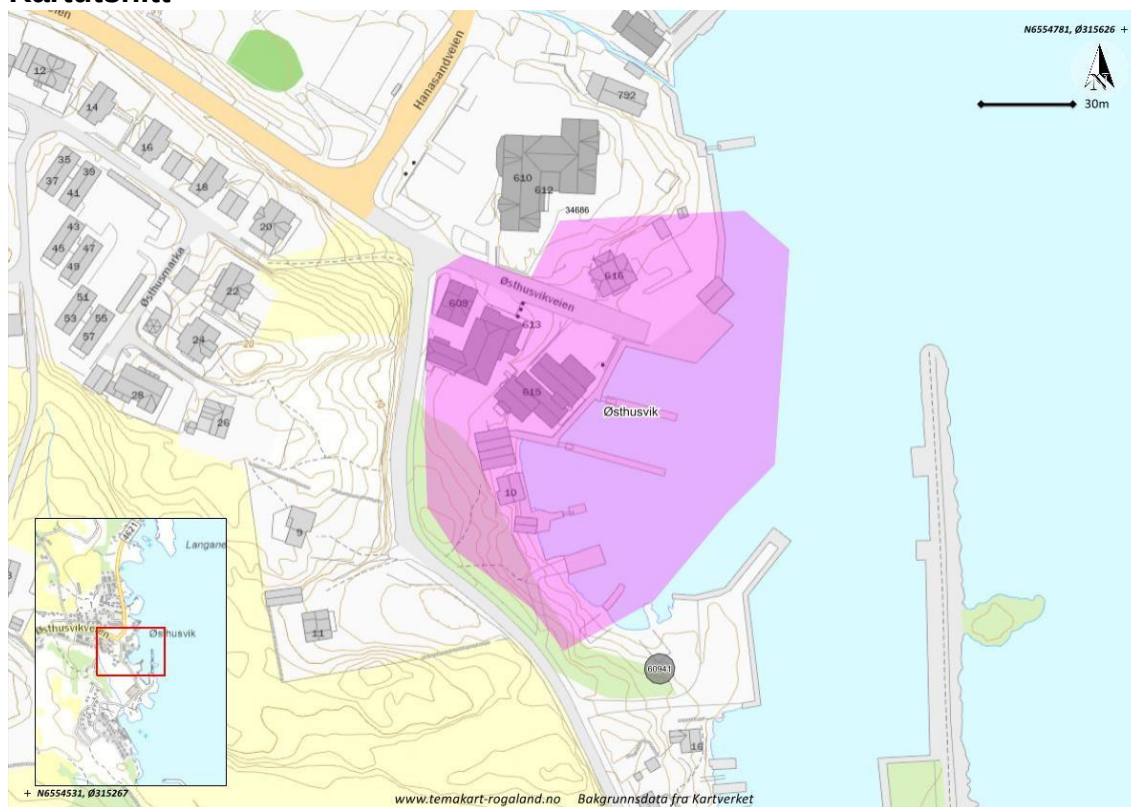
Kaien er i aktiv bruk og det er en betydelig mengde besøkende hos Fjordbris hotell. Dette kan føre til at kulturmiljøet er særlig utsatt for slitasje gjennom bruk av området.

Hovedbilde

Handelsstedet i Østhusvik. Foto: Stavanger kommune

Vedlegg til regionalplan for kulturmiljø
Sist endret 19.05.2023
Kartutsnitt

Avgrensning pr. 29.09.2022

Basthabn-Rossøysund

Id	303
Navn	Basthabn-Rossøysund
Kommune	1103 - Stavanger
Tema	Kystkultur, fiskeri, handel og sjøfart
Periode	Før- og etterreformatorsk tid
Kilde	Byantikvaren i Stavanger, Stavanger maritime museum, Skjøtselsplan for Rossøy(2020)
Vernestatus	Kulturminneplan, Naturmangfaldloven

Skildring

Området mellom Basthabn og Rossøya er et godt eksempel på den lange kontinuitet i Rogalands maritime historie fra jernalderen frem til 1800-tallet. Området har gjennom lang tid utgjort et naturlig overnattingsplass for den maritime trafikken mellom Stavanger og flere tettsteder i Ryfylke.

Innenfor området er det registrert gravhauger fra jernalderen som også har fungert som sjømerker, et skipsvrak fra 1200-tallet i Basthabn samt flere synlige rester etter tufter og bygninger. Fra skriftlige kilder kjenner vi til flere husmannsplasser og gjestgiveri fra 1600-tallet og frem til 1800-tallet. Restene av disse ses stadig tydelig i terrenget på både Sylsøya og Rossøya.

Rossøy er tilrettelagt som friluftsområde av Ryfylke friluftsråd, og er slik framleis i bruk for båtreisande.

Omfang

Området omfatter Rossøya, Sylsøya og farvandet rundt fra Basthabn i nord til Rossøysundet i sør.

Regional interesse

Området er et godt bevart eksempel på den lange kontinuitet i Rogalands maritime historie fra jernalderen frem til 1800-tallet, og har stor kunnskapsverdi, og har høg bruksverdi som friluftsområde.

Vedlegg til regionalplan for kulturmiljø

Sist endret 19.05.2023

Sårbarhet og forvaltning

Tufter og gravhauger er sårbare for slitasje fra mye besøk.

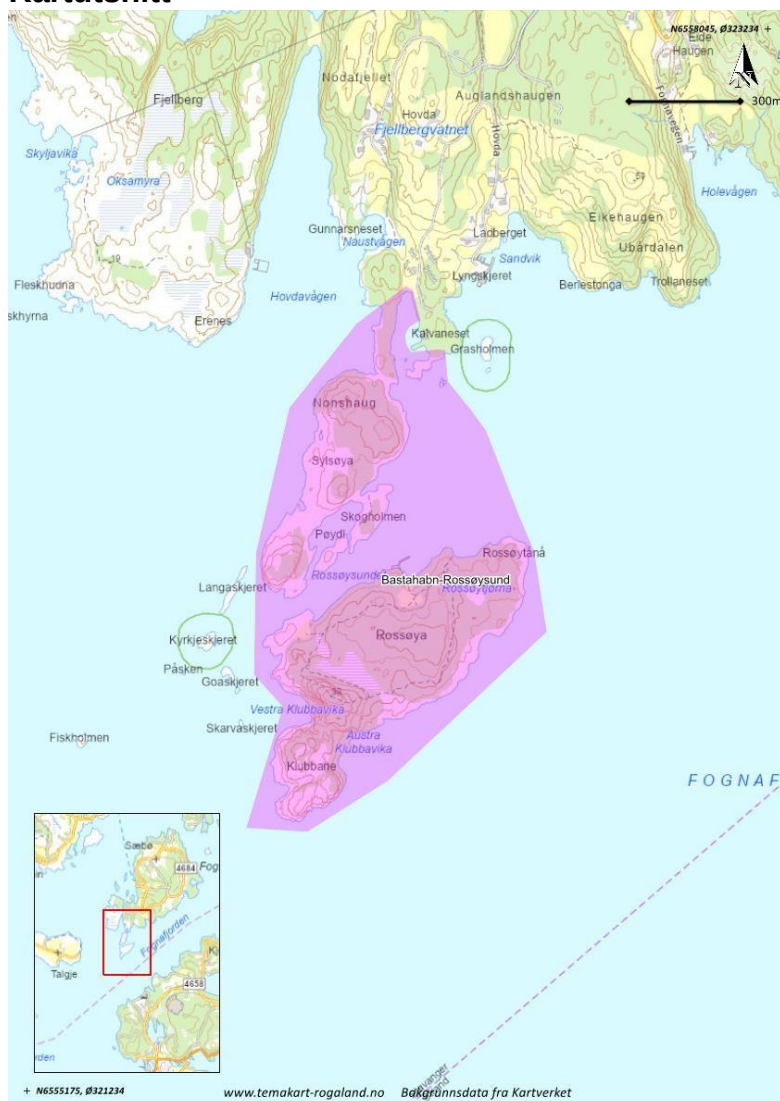
Vraket i Basthabn er særskilt sårbart for slitasje.

Hovedbilde

Murer fra gjestgivertiden på Sylsøy.

Vedlegg til regionalplan for kulturmiljø
Sist endret 19.05.2023
Kartutsnitt

Avgrensning pr. 28.10.2022

Bildevedlegg

Murer fra gjestgivertiden på Sylsøy.

Lindøy

id	304
Navn	Lindøy
Kommune	1103 - Stavanger
Tema	Administrasjon, fellesskap, makt og demokrati, Utdanning
Periode	1800-1999
Kilde	Kommunedelplan for kulturminner 2010-2025 Stavanger, NOU 2004: 23: Barnehjem og spesialskoler under lupen, UT.no (https://ut.no/turforslag/117505/lindy), Kulturminneåret 2009 (https://web.archive.org/web/20111003120128/http://www.kulturminneaaaret2009.no/prosjekter/ukens-kulturminne/uke-23-oppdragelsesanstalten)
Vernestatus	Kulturminneplan

Skildring

Lindøy kan sies å være en av de vakreste øyene i Byfjorden i Stavanger, men den idylliske øya har en mørk fortid. Lindøy har for mange barn blitt forbundet med den verste straff, ettersom de ble fortalt at dersom de ikke oppførte seg så havnet de på Lindøy. Presten Lars Oftedal opprettet i 1888 "Rædningshjem for Gutter", senere tvangsskole og skolehjem, med et tilhørende forseggjort opparbeidet hageaktig kulturlandskap. Landskapet består av terrasserte hager, steingjerder, oppmurte veier og stier, bakkemurer, alléer, en dam og kai. Det meste av det unike kulturlandskapet er resultatet av arbeidet til de unge guttene som bodde på hjemmet til Oftedal.

De store hvite bygningene ble brukt som redningshjem for "moralsk fortvilede gutter" og benyttet fortsatt som barnevernsinstitusjon og spesialskole i dag kalt Lindøysenteret. I tida som redningshjem bestod skolen av et hovedhus, gymbygg, sjøhus, vaskehus, våningshus, løe- og fjøsbygg. Hovedhuset fra 1888 står fremdeles i dag. Huset ble i sin tid bygd med materialer fra et skipsforlis. I huset var det sovesaler, spisesal, dagligstue og klasserom. Huset ble utvidet i 1917 og har blitt jevnlig modernisert i takt med utviklingen av skolesystemet.

Lindøy er i dag et yndet turområde med løvskog, granskog og åpne kulturlandskap.

Vedlegg til regionalplan for kulturmiljø

Sist endret 19.05.2023

Omfang

Omfanget samsvarer omtrent med kulturlandskap med høy kulturhistorisk verdi, B, for Lindøy, slik det er markert i kommunedelplanen for kulturminner 2010-2025 (noe areal i sjø er lagt til).

Regional interesse

Lindøy er et kulturlandskap med høy kulturhistorisk verdi og er landskapsmessig i særklasse. Kulturmiljøet representerer viktig sosialhistorie, der bygningene på Lindøy står som monumenter over et tidligere syn på barn/ungdom, oppdragelse og sosiale forhold.

Sårbarhet og forvaltning

Det er viktig å bevare helheten i kulturlandskapet og enkelt elementene på Lindøy. Øya er et populært turområde og videre tilrettelegging for aktiv bruk vil være del av forvaltningen av kulturmiljøet.

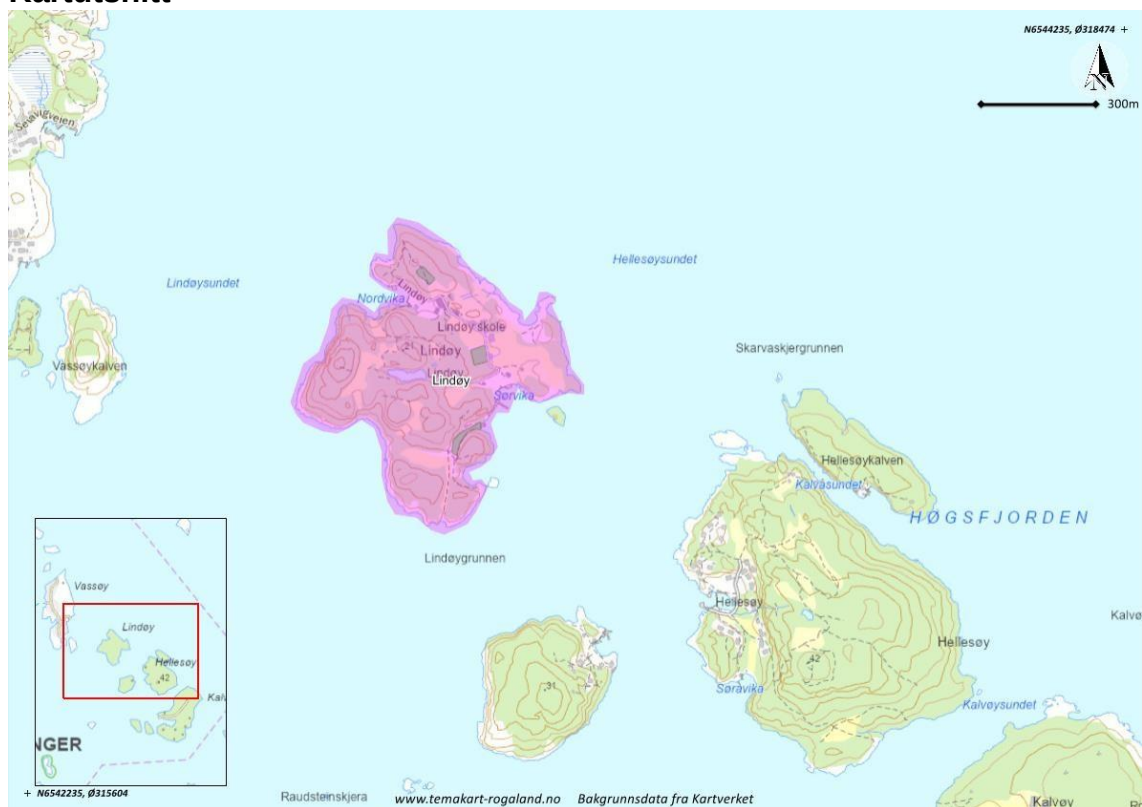
Kulturmiljøet inngår som ett av flere utvalgte kulturlandskap med høy kulturhistorisk verdi i kommunedelplan for kulturminner 2010 - 2025.

Hovedbilde

Foto av Lindøy, uvisst år.

Stavanger byarkiv/fotograf ukjent

Kartutsnitt per 11.22

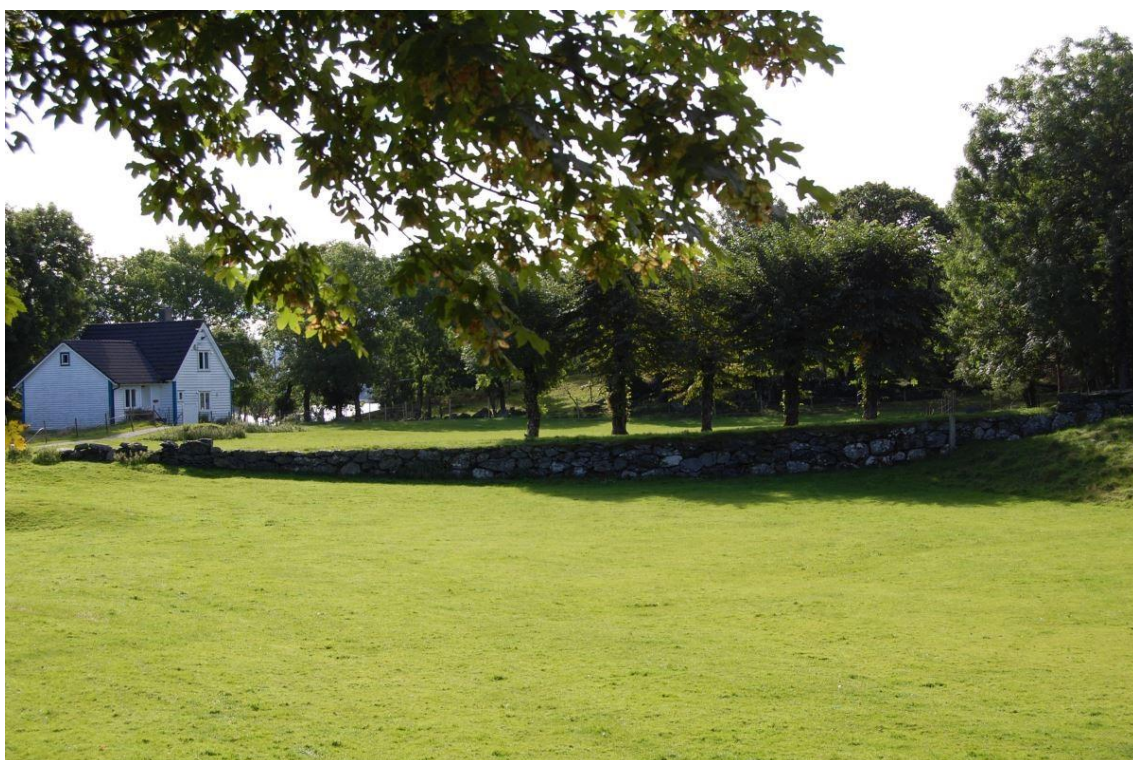
Bildevedlegg

Kulturlandskap på Lindøy, Foto: Stavanger kommune

Vedlegg til regionalplan for kulturmiljø
Sist endret 19.05.2023
Deler av parken. Foto: Stavanger kommune

Klyngehus på Tjensvoll

Id	305
Navn	Klyngehus på Tjensvoll
Kommune	1103 - Stavanger
Tema	Bosetting, by- og tettstadutvikling
Periode	1975-1999
Kilde	Stavanger kommune kulturminneplan 2010-2025 (s. 82, 84), Nyere årringer til trehusbyen (s. 35, 62)
Vernestatus	Kulturminneplan, Hensynssone (pbl)

Skildring

Borettslaget Soltun på Tjensvoll, ferdigstilt 1978, er et eksempel på boligfelt som ble bygd for å imøtekomme boligbehovet som fulgte med etableringen av Stavanger som "oljebyen" på slutten av 1960-tallet og videre utover siste kvartal av 1900-tallet. Utbygger: Stavanger boligbyggelag. Arkitekt: Tjensvollteamet AS.

Boligfeltet består av småskala trehus med små, private hager som ligger samlet i klynger. Mellom husklyngene er det større fellesarealer med grøntområder og lekeplasser. Husklyngene ligger innenfor lavblokker på tre av fire sider, noe som forsterker inntrykket av et avgrenset felleskap i byen.

Husene har et enhetlig utseende med en og to etasjer. Mange av dem har videreført estetiske kvaliteter fra etableringen, men flere av husene har også blitt endret på gjennom årene, særlig ved utbygging og endring av eksteriørfarge. Et særtrekk ved Soltunfeltet er at boligene ikke har egne parkeringsarealer, og boligfeltet fremstår som et bilfritt boområde da parkering er henvist til feltets ytterkanter.

Omfang

Kulturmiljøets omfang er i samsvar med hensynssone H570 i reguleringsplan for borettslaget Soltun, Tjensvoll, vedtatt i 2012.

Regional interesse

Kulturmiljøets verdi er særlig knyttet opp mot den sterke økonomiske og demografiske veksten Stavanger har opplevd som følge av offshore-næringens etablering i regionen. Bebyggelsen er et eksempel på behovet for økonomisk utnyttelse av

Vedlegg til regionalplan for kulturmiljø

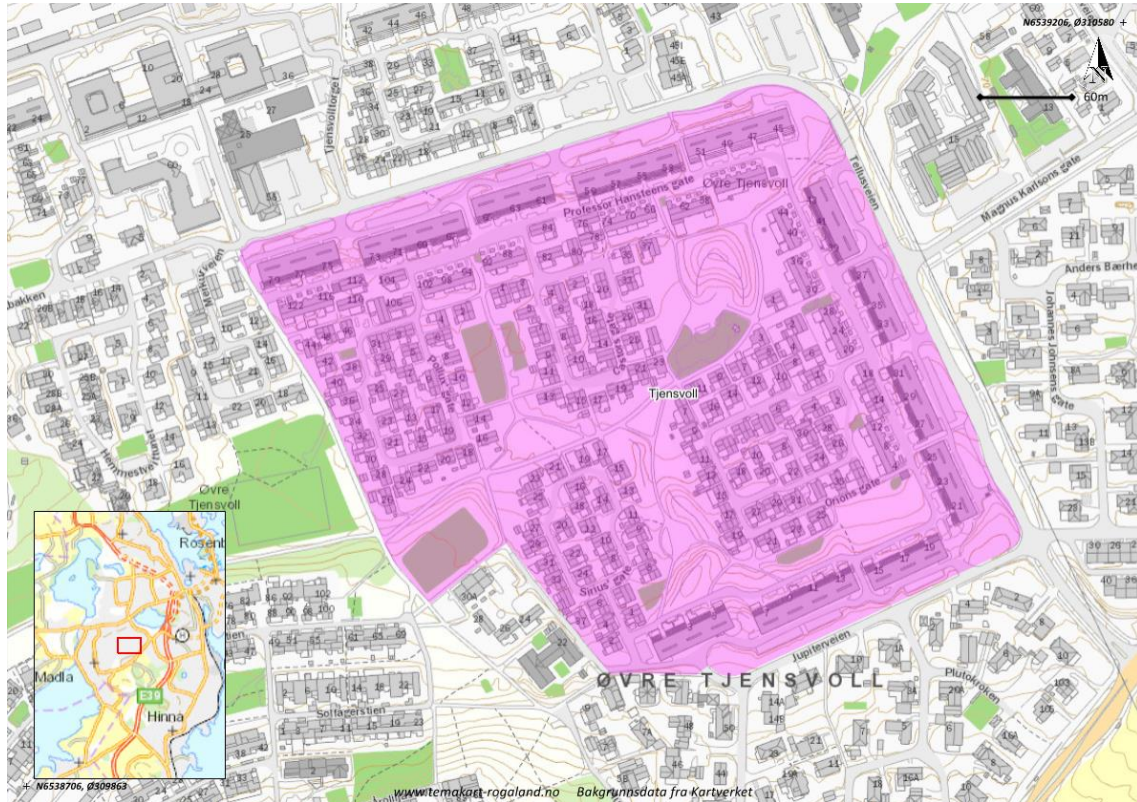
Sist endret 19.05.2023

boligareal i den voksende byen sammen med sosialpolitiske verdier knyttet til fellesskapsbygging og byutvikling.

Sårbarhet og forvaltning

Man må unngå at den enhetlige bebyggelsen blir endret som selvstendige løsninger. Eventuelle endringer må skje som gjennomgående felles løsninger.

Kartutsnitt

Kartutsnitt 08.09.22

Rekke- og kjedehus i Stavanger

Id	307
Navn	Rekke- og kjedehus i Stavanger
Kommune	1103 - Stavanger
Tema	Bosetting, by- og tettstadutvikling
Periode	1950-1974
Kilde	Kulturminneplan 2010 - 2025 , Nyere "årringer" til Trehusbyen Stavanger
Vernestatus	Kulturminneplan, Hensynssone (pbl)

Skildring

Mor Åses vei, Jan Petersen og Anton Brøggers gate, Bjørnstjerne Bjørnsonsgate og Joans Lies vei, Orrestien, Sisikveien og Måltroststien (Sandal øst) og Stokkabrutene er eksempler på fem områder med enhetlig bebyggelse i tre i form av kjedehus- og rekkehusbebyggelse. Bebyggelsen er fra ca. 1950 til 1980 og tegnet av stavangerarkitektene Ingeborg og Knut Hoem, og Eivind Retzius og Svein Bjøland. Bygningstypen er karakteristisk for Stavanger.

Fra 1970 ble Stavangers planmyndigheter nødt til å økonomisere med tomtegrunn. Rekkehusområdene var også kostnadseffektive.

Rekkehus- og kjedehusbebyggelsen ble stort sett bygget av Stavanger boligbyggelag, lokale byggmestere og trelastleverandører fra regionen, og var tegnet av Stavangers dyktigste arkitekter.

Boligmiljøene fremstår som de mest helhetlige og vellykkede boligmiljøene i Stavanger fra denne tiden.

Omfang

Kulturmiljøet består av fem områder med kjedehus- og rekkehusbebyggelse. I de fem områdene inngår Mor Åses vei, Jan Petersen og Anton Brøggers gate, Bjørnstjerne Bjørnsonsgate og Joans Lies vei, Orrestien, Sisikveien og Måltroststien (Sandal øst) og Stokkabrutene.

Avgrensningen av de fem områdene i kulturmiljøet samsvarer omtrentlig med hensynssonene H570 for bevaring av kulturmiljø eller spesialområdene for bevaring av bebyggelse i følgende reguleringsplaner:

- Reguleringsplan for Madlamark Sør, Madla bydel, vedtatt i 2010.

Vedlegg til regionalplan for kulturmiljø

Sist endret 19.05.2023

- Reguleringsplan for Mor Åses vei 13-37, ulike nummer, Hillevåg bydel, vedtatt i 2012.
- Reguleringsplan for området avgrenset av Henrik Ibsens gate, Ullandhaugveien og Bjørnstjerne Bjørnsons gate, vedtatt i 2006.
- Reguleringsplan for boligområdet i Måltroststien samt Orrestien 12A-B og 14A-B, Eiganes og Våland bydel, vedtatt i 2008.
- Reguleringsplan 446 for området mellom Nedre Stokkavei - Stokkavatn - Parkbelte og Christian Skredsvigs vei, vedtatt i 1966.

Regional interesse

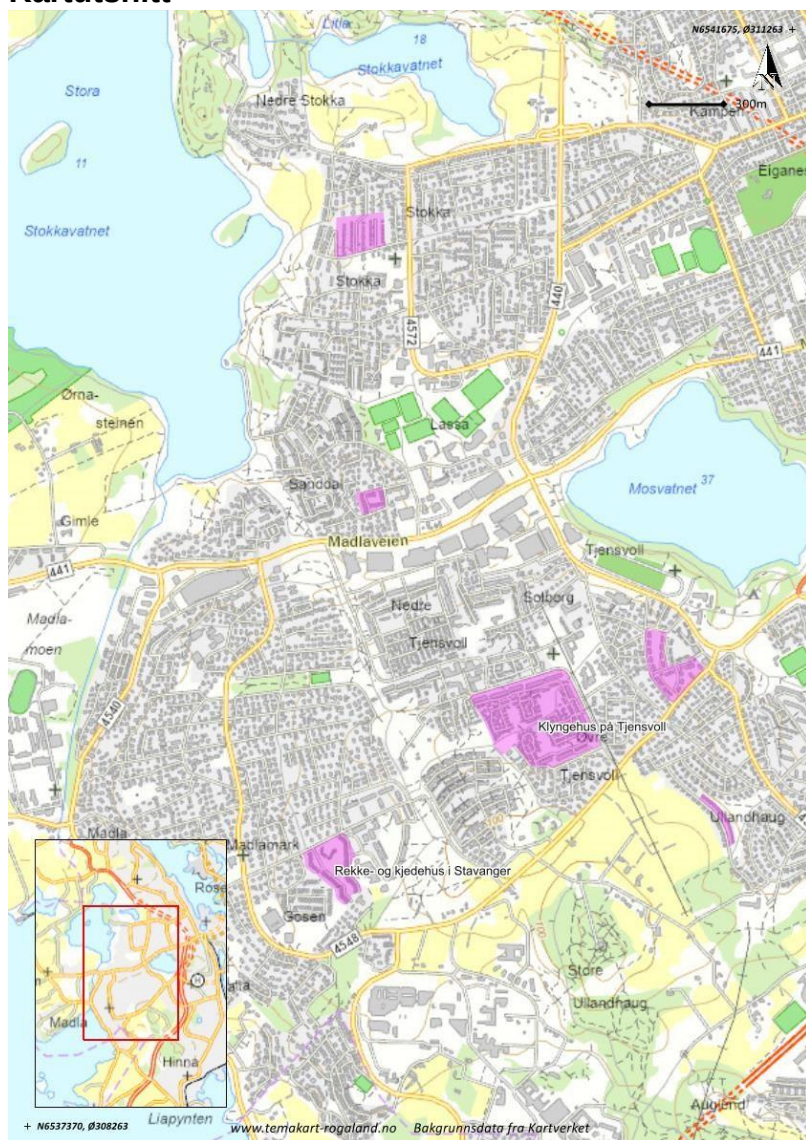
Innenfor kulturmiljøet finnes det betydningsfull arkitektur fra etterkrigstiden, som ble bygd for å løse boligmangel i Stavanger. Rekkehusbebyggelsen er typiske for Stavanger, og kom i ei tid da det ble behov for å bygge mange og rimeligere boliger på mindre areal. Bebyggelsen har høy arkitektonisk verdi, og representerer kommunalstyrt boligutbygging.

Sårbarhet og forvaltning

Man må unngå at den enhetlige bebyggelsen blir endret som selvstendige løsninger. Eventuelle endringer må skje som gjennomgående felles løsninger for hvert enkelt delområde.

De utvalgte rekke- og kjedehusene inngår i kommunedelplan for kulturminner 2010 - 2025, og har formelt vern i gjeldende reguleringsplaner.

Vedlegg til regionalplan for kulturmiljø
Sist endret 19.05.2023
Kartutsnitt

Kartutsnitt per 11.22

Skardtveit

Id	323
Navn	Skardtveit
Kommune	1103 - Stavanger
Tema	Kystkultur, fiskeri, handel og sjøfart, Bosetting by- og tettstadutvikling
Periode	1800-1999
Kilde	Byantikvaren i Stavanger

Skildring

Skardtveit utgjør det tradisjonelle knutepunktet på Halsnøy for transport, handel og turisme på øya fra 1600-tallet og frem, spesielt i perioden fra 1880-tallet og frem, da rutebåtene begynte å legge til på øya.

Sommerturisme har siden starten av 1900-tallet satt sitt preg på øya frem til den dag i dag, hvor det i høy grad er hytte- og båtfolket som sørger for aktiviteten i området-

Nordsiden av vågen har båtstøer, naust og brygger, og i skråningen over ligger fritidsboliger med skolestua fra ca. 1890 øverst mot nordvest. Fritidsboligen som ligger nærmest skolestua skal opprinnelig ha vært våningshuset (fra 1880-årene) til ett av de to eldste brukene på Skardtveit. Mot vest ligger Skardtveitvatnet, og bekken ned fra Skardtveitvatnet rammer inn skråningen.

Omfang

Området omfatter arealet mellom Skardtveitvatnet i vest og Skardtveitvågen i øst. Området består i dag av oppdyrket areal samt bebyggelse og et naust- og bryggemiljø i vågen.

Regional interesse

Miljøet har stor opplevelsesverdi og kunnskapsverdi i regional sammenheng som et miljø som viser utvikling av handelssted, turisme og transport.

Stavanger kommune, 29.08.2022 14:58

Kartutsnitt

